

Анотація

Стаття присвячена питанню розвитку комунікації та комунікаційних процесів у добу суспільства знань та інформації. Висловлено думку, що саме філософія здатна осягнути та дослідити всі аспекти цього феномену з точки зору міждисциплінарності. Автор переконаний, що розвиток такої науки як філософія комунікації, є лише питанням часу.

Ключові слова: комунікація, комунікативна парадигма, суспільство знань, філософія комунікації.

Abstract

This article is devoted to the issue of communication and communication processes in the society of knowledge and information. Suggested, that the philosophy is able to understand and explore all aspects of this phenomenon in terms of interdisciplinarity. The author is convinced, that the development of such science as philosophy of communication is only a matter of time.

Keywords: communication, communication paradigm, knowledge society, philosophy of communication.

УДК 1:174

В. І. Кудlach
(м.Івано-Франківськ)

СОЦІАЛЬНІ РУХИ У ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Сучасна суспільна реальність розглядається соціально-гуманітарними науками як процес взаємодії, інтеракції, соціальних змін, соціальних рухів, мовно-комунікативних взаємодій, соціальної трансформації та глобалізації. Дослідження сутності та головних засад соціальних рухів допоможе у визначенні відповідності модернізаційних процесів новим об'єктивним потребам, інтересам та цілям сучасного суспільства.

Суспільні відносини між представниками різних соціальних груп, реальні процеси спілкування, механізми взаємовпливів індивідів, міжособові взаємодії дослідили науковці М. Вебер, Т. Парсонс, Дж. Мід, Т. Шибутані, Дж. Хоманс, П. Блау та ін.

Вчені О. Конт, Г. Спенсер, Е. Дюркгейм розглядали соціальну еволюцію як соціальну зміну з певними стадіями розвитку по шляху прогресу, з більшими адаптаційними можливостями, диференціацією свідомості та структурною складністю. П. Сорокін розробив теорію соціокультурної динаміки, І. Ростоу – теорію стадій економічного зростання, Р. Арон – єдиного індустріального суспільства. Д. Белл, З. Бжезинський, А. Турен зміни в постіндустріальному суспільстві пояснювали індустріально-технологічними процесами. Масові соціальні рухи як різновид колективної поведінки вивчали Г. Лебон, Р. Парк, Г. Блюмен, Р. Тернер, Л. Кілліан та ін. Більшість дослідників вважають соціальні рухи спонтанними, аномальними, що виникають на основі страху і ненависті до владних

структур. Учасники соціальних рухів переважно не передбачають наслідків власних дій, сподіваються на миттєве розв'язання конфлікту.

Американський соціолог Н. Смелзер [2] поглибив розуміння соціальних рухів та їх вплив на трансформаційні процеси в розвитку суспільства. Автор відзначав, що від сили напруженості, характеру і спрямованості, оцінки ситуації, рівня мобілізації і консолідації, механізмів контролю залежить рівень зрілості соціального руху. Дослідник розмежував соціальні рухи на реформістські (спрямовані на регулятивні норми, завершуються угодами між конфліктуючими сторонами та позитивними локальними перетвореннями) та революційні (безальтернативні, не схильні до будь-яких угод).

Соціальні рухи вважаємо важливим способом відстоювання громадянами своїх прав, свобод, потреб та інтересів, розв'язання проблем і суперечностей, спробою досягнення загальнонародних завдань.

Під час українського соціального руху «Майдан» 2013 – 2014 рр., згодом названого Революцією Гідності, проявилися такі нові ознаки як висока самоорганізація, мирні наміри, довготривалість. Швидкий збір та організація були здійснені завдяки новим інформаційно-комунікативним технологіям, на основі яких сформувалась нова форма суспільного буття. Інформаційно-комунікативна форма буття сприяє трансформаційним процесам розвитку суспільства і характеризується такими соціокомунікативними властивостями : симультанність (одночасне подання інформації великим аудиторіям); дуплікація (швидке тиражування інформації); реплікація (легувальний вплив масової комунікації), експектація(соціальні очікування людей від контакту з інформацією), утилітарність(можливість розв'язати якісь конкретні проблеми), диспозиційність (спонукальність до певних соціальних дій), діатопність (охоплення певною інформацією великих масивів аудиторії, великих територій), діахронність (долання часового простору, зберігання інформації в часі) [1; 137].

Учасники сучасних соціальних рухів мають можливість не тільки швидко отримати певну інформацію, а й миттєво відреагувати на неї. На прикладі Майдану визначаємо соціальний рух як ціннісний, цивілізаційний вибір, спосіб виявлення громадянської позиції, прояв найкращих соціально-моральних якостей народу. Соціальні рухи є джерелом нових соціальних дій, важливим чинником трансформаційних процесів у суспільстві.

УДК 81.161:223

Р. В. Міняйло, В. О. Сабадуха
(*м. Луганськ, м. Івано-Франківськ*)

МОВНА КАРТИНА СВІТУ В КОНТЕКСТІ КОНЦЕПЦІЇ ЧОТИРЬОХ РІВНІВ ДУХОВНОГО РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ

Дослідники мовної картини світу (МКС) фіксують її ієрархічний характер (Е. Сепір, Б. Уорф, Г. Вежбицька), але роблять це переважно описово, відсутній брак нових методологічних підходів до визначення змісту та функцій МКС у пізнавальній і комунікативній діяльності. Причинність мовної ієрархії ще не стала